

Opbrengsten en bedrijfsresultaat Nedap stijgen in 2016

Eenmalige kosten herinrichting supply chain lager dan eerder verwacht

Groenlo, 16 februari 2017

De totale opbrengsten van Nedap stegen in 2016 met 3% tot € 186,0 miljoen (2015: 180,9 miljoen). Exclusief de marktgroep Energy Systems, waarvan de activiteiten conform plan zijn afgebouwd, bedraagt de opbrengstengroei 5%. De marktgroepen Healthcare, Identification Systems, Library Solutions, Livestock Management, Retail, Staffing Solutions en Security Management zorgden voor groei. De opbrengsten van de marktgroep Light Controls en Nedap-dochter Nsecure bleven achter ten opzichte van het voorgaande jaar. Het bedrijfsresultaat exclusief eenmalige posten steeg in 2016 met 29% naar € 14,3 miljoen (2015: 11,1 miljoen). Het resultaat over 2016 kwam uit op € 10,8 miljoen, een stijging van 132% ten opzichte van 2015.

De herinrichting van de supply chain loopt volgens plan. De eenmalige kosten die hiermee samenhangen, bedragen in 2016 € 1,8 miljoen. Dit is aanzienlijk minder dan eerder werd verwacht, met name door een lager dan verwachte afboeking op voorraden. In 2017 worden de positieve effecten van de herinrichting geleidelijk zichtbaar, maar is nog sprake van eenmalige operationele kosten. In 2018 worden de beoogde jaarlijkse kostenbesparing van minimaal € 4 miljoen en de balansverkorting van minimaal 10 miljoen volledig gerealiseerd. Op dit moment wordt niet verwacht dat additionele voorzieningen of additionele afboekingen op activa nodig zijn vanwege de afbouw van de productie- en logistieke activiteiten. De totale eenmalige posten verlagen het bedrijfsresultaat over 2016 per saldo met € 1,5 miljoen. In de financiële paragraaf wordt nadere uitleg gegeven over de samenstelling van deze eenmalige posten.

De winst per aandeel steeg naar € 1,61 (2015: 0,70). Het dividend over 2016 is vastgesteld op € 1,40 per aandeel (2015: 1,28 per aandeel). De solvabiliteit bleef met 48% op hetzelfde niveau als vorig jaar.

Kerncijfers	2016	2015	2014
Opbrengsten in miljoenen euro's	186,0	180,9	177,2
Opbrengstengroei	3%	2%	2%
Groei van recurring revenues	18%	20%	13%
Toegevoegde waarde in % van de opbrengsten	64%	62%	64%
Toegevoegde waarde per fte (x € 1.000)	158	153	155
Bedrijfsresultaat excl. eenmalige posten in miljoenen euro's	14,3	11,1	12,4
Bedrijfsresultaat excl. eenmalige posten in % van de opbrengsten	8%	6%	7%
Resultaat over het boekjaar in miljoenen euro's	10,8	4,7	17,9
Winst per aandeel (x € 1)	1,61	0,70	2,67
Winst per aandeel excl. eenmalige posten (x € 1)	1,77	1,67	1,46
Dividend per aandeel (x € 1)	1,40	1,28	1,25
ROIC	19%	16%	18%
Nettoschuld / EBITDA	1,0	0,9	0,8
Solvabiliteit	48%	48%	50%

Persbericht Nedap 'Jaarcijfers 2016'

Ontwikkelingen per marktgroep

Energy Systems

Conform plan, zijn de activiteiten van de marktgroep Energy Systems (systemen voor het opwekken, opslaan en verbruiken van elektriciteit) in de eerste helft van 2016 afgebouwd en zijn de commerciële activiteiten halverwege het verslagjaar gestaakt. Dit leidde tot een scherpe opbrengstendaling. De omvang van de marktgroep is tot een minimum teruggebracht en de commerciële activiteiten zijn beperkt tot het nakomen van garantie- en supportverplichtingen.

Healthcare

De marktgroep Healthcare (automatisering van werkzaamheden van zorgprofessionals) realiseerde ook in 2016 een gezonde omzetgroei. Het marktaandeel in de ouderenzorg is wederom gegroeid en ook in de verstandelijk gehandicaptenzorg vond een sterke groei plaats. Bovendien kozen de eerste instellingen in de geestelijke gezondheidszorg voor de dienstverlening van Nedap. Gezien de positieve reacties van de markt op de nieuwe initiatieven van de marktgroep wordt in de komende jaren een verdere groei van de opbrengsten verwacht.

Identification Systems

De marktgroep Identification Systems (producten voor identificatie van voertuigen en personen en draadloze parkeersystemen) liet ook in 2016 een flinke opbrengstengroei zien. Deze groei werd wereldwijd gedragen behalve in Zuid-Europa. De grootste groei kwam van de proposities voertuigidentificatie en voertuigdetectie. Ook de andere twee proposities - personenidentificatie en stadstoegangsverlening - droegen aan de omzetgroei bij. De marktgroep rekt op een voortdurende van de opbrengstengroei de komende jaren.

Library Solutions

De marktgroep Library Solutions (RFID-systemen voor bibliotheken) realiseerde opnieuw opbrengstengroei en investeerde net als in voorgaande jaren in ontwikkeling van haar productportfolio. Met haar kernportfolio stelt de marktgroep een steeds groter wordend netwerk aan partners in staat om concurrerende oplossingen voor 'slimme' bibliotheken aan te bieden. Voor de komende jaren verwacht de marktgroep een verdere groei van de opbrengsten.

Light Controls

Bij de marktgroep Light Controls (vermogenselektronica en besturingssystemen voor de verlichtingsindustrie) kwamen de opbrengsten in 2016 lager uit dan in het voorafgaande jaar. De groei in opbrengsten uit lichtmanagementsystemen was onvoldoende om de daling bij uv-desinfectie op te vangen. Op basis van de goede vooruitzichten in de markt voor het behandelen van ballastwater en voor Nedap Luxon lichtmanagement verwacht de marktgroep de komende jaren een groei van de opbrengsten te realiseren.

Livestock Management

De opbrengsten van de marktgroep Livestock Management (automatisering van veehouderijprocessen op basis van individuele dieridentificatie) zijn in 2016 sterk geraakt door de zeer lage melkprijzen en de teruglopende investeringsbereidheid in de melkveehouderijmarkt.

Door de omzetgroei in de varkenshouderijmarkt wist de marktgroep desondanks opbrengstengroei te realiseren. De marktpositie van de marktgroep is de afgelopen jaren versterkt door de voortdurende ontwikkeling van nieuwe producten en distributiekanaalen, directe contacten met eindgebruikers en goede serviceverlening. Ondanks wereldwijd sterk fluctuerende opbrengsten in de veehouderij voorziet de marktgroep in 2017 en latere jaren een verdere groei van de opbrengsten.

Persbericht Nedap 'Jaarcijfers 2016'

Retail

De marktomstandigheden in de retailbranche blijven uitdagend. Toch slaagde de marktgroep Retail (systemen om productbeschikbaarheid in winkels te verbeteren) er in 2016 in om haar marktaandeel uit te bouwen en opnieuw opbrengstengroei te realiseren. De transitie van leverancier van antiwinkeldiefstalpoortjes naar slimme systemen waarmee de productbeschikbaarheid in winkels wordt verhoogd, is onverminderd doorgegaan. Vanwege de uitstekende groeikansen in de Noord-Amerikaanse retailmarkt is besloten hier het eigen verkoopteam uit te bouwen. De verkoop van labels en tags is in 2016 verder gegroeid. Gezien de toegenomen marktinteresse in de !D Top en de !D Cloud en de eerste commerciële successen op de Noord-Amerikaanse markt, voorziet de marktgroep dat de opbrengsten in 2017 verder toenemen.

Security Management

De marktgroep Security Management (ontwikkelen en leveren van hoogwaardige beveiligingssystemen) realiseerde in 2016 opnieuw een fraaie omzetgroei. Naar verwachting zal de Europese markt voor security management de komende jaren slechts beperkt groeien. Gesteund door de investeringen in productvernieuwing en commerciële slagkracht, verwacht de marktgroep haar marktaandeel - en daarmee de opbrengsten - de komende jaren verder te zien groeien.

Staffing Solutions

Met ingang van 1 juli 2016 zijn de activiteiten van PEP (gedigitaliseerde werkroosters en urenregistraties) losgemaakt van de marktgroep Healthcare en ondergebracht in de nieuwe marktgroep Staffing Solutions. De marktgroep zag een groei in aantal klanten voor PEP. Zij profiteerde van de groei in de uitzendmarkt en zag bovendien het aantal eigen medewerkers van bedrijven dat wordt geregistreerd en ingeroosterd met haar softwarediensten, groeien. Dit resulteerde in gestegen opbrengsten voor de marktgroep in 2016. De marktgroep rekt ook de komende jaren op een verdere groei van de opbrengsten.

Nsecure

In 2016 slaagde Nsecure (ontwikkelen, implementeren en onderhouden van duurzame en gebruiksvriendelijke veiligheidsoplossingen) er net niet in om het omzetniveau van 2015 te evenaren. Gedurende het jaar wist de 100% Nedap-dochter nieuwe vooraanstaande Nederlandse ondernemingen voor zich te winnen. Nieuwe vormen van dienstverlening zullen een belangrijke factor zijn bij het vergroten van de concurrentiekracht.

Nieuw meerjarenplan Changing Gears

Het afgelopen jaar is gewerkt aan een nieuw meerjarenplan als opvolger van het Road to Excellence programma. Dit nieuwe plan, Changing Gears genaamd, richt zich op het versnellen van de ontwikkeling van de Nedap-organisatie. In het jaarverslag 2016 worden de kernelementen van het Changing Gears plan verder toegelicht.

Nieuwe indeling winst- en verliesrekening

De herinrichting van de supply chain heeft grote invloed op het financiële profiel van de onderneming. De kosten van de eigen productieactiviteiten dalen, terwijl de inkoop bij derden toeneemt. In lijn met deze transitie en om het inzicht in de financiële prestaties de komende jaren te verhogen, is de winst- en verliesrekening opnieuw ingedeeld.

In de nieuwe indeling komt de focus op markten en activiteiten tot uitdrukking in de toegevoegde waarde. Deze wordt berekend door op de opbrengsten de inkoop van producten, materialen en diensten van derden in mindering te brengen. Tevens wordt rekening gehouden met de invloed van voorraadmutaties op de toegevoegde waarde.

Persbericht Nedap 'Jaarcijfers 2016'

In de nieuwe indeling bestaan personeelskosten uit het totaal van de kosten van eigen medewerkers en de kosten van het inhuren van personeel bij derden. De overige bedrijfskosten bestaan onder meer uit kosten voor marketing, huisvesting en overige beheerskosten.

De afschrijvingen op vaste activa zijn gesplitst in afschrijvingen op materiële vaste activa en amortisatie van immateriële vaste activa. Bijzondere waardeverminderingen worden separaat opgenomen.

Het saldo van de toegevoegde waarde en de bovengenoemde kosten geeft het bedrijfsresultaat (buiten IFRS veelal aangeduid als EBIT).

Naast de IFRS-resultaten, zal Nedap duiden welke posten eenmalig zijn om een scherper beeld te geven van de onderliggende operationele prestaties. Eenmalige posten bevatten de baten en lasten die in voorgaande jaren zijn geassocieerd als bijzonder, en de andere posten met een incidenteel karakter. In de afgelopen vijf jaar hebben eenmalige posten betrekking op de afwikkeling van de oude pensioenregeling, de afbouw van de marktgroep Energy Systems en de herinrichting van de supply chain. Een gedetailleerde aansluiting van de eenmalige posten naar de IFRS-resultaten is opgenomen in het jaarverslag 2016.

De vergelijkende cijfers 2015 zijn aangepast aan de nieuwe definities.

Financieel overzicht 2016

Opbrengsten

De totale opbrengsten in 2016 bedragen € 186,0 miljoen, 3% meer dan in 2015 (180,9 miljoen). Exclusief de marktgroep Energy Systems, waarvan de activiteiten conform plan zijn afgebouwd, bedraagt de opbrengstengroei 5%. De opbrengsten uit recurring revenues (abonnementen en onderhoudscontracten) stegen met 18% naar € 33,3 miljoen (2015: 28,3 miljoen) en bedragen 18% van de totale opbrengsten (2015: 16%). De toegevoegde waarde van € 118,4 miljoen is 64% van de opbrengsten (2015: 62%). Dit komt overeen met € 158k per fte (2015: 153k).

Kosten en resultaat

De personeelskosten zijn met € 3,1 miljoen afgenomen naar 67,3 miljoen, wat met name komt door de in 2015 getroffen voorziening van 6,2 miljoen voor het sociaal plan voor de herinrichting van de supply chain. Zowel in 2016 als in 2015 bevatten de personeelskosten eenmalige posten vanwege de afwikkeling van de oude pensioenregeling. De overige bedrijfskosten bleven met € 28,0 miljoen op hetzelfde niveau als in 2015. Zowel in 2016 als in 2015 bevatten de overige bedrijfskosten eenmalige posten.

De afschrijvingen van materiële vaste activa over het verslagjaar 2016 dalen met € 0,4 miljoen naar 7,8 miljoen. De amortisatie van immateriële vaste activa is met € 0,2 miljoen gestegen naar 1,5 miljoen.

De ontwikkelingskosten bedragen € 20,7 miljoen (2015: 20,5 miljoen). Hiervan is € 0,1 miljoen geactiveerd (2015: 0,3 miljoen).

De bijzondere waardeverminderingen bedragen in 2016 € 0,9 miljoen en bestaan met name uit eenmalige non-cash afboekingen op voorraden in het kader van de herinrichting van de supply chain.

De eenmalige kosten in 2016 bedragen in totaal € 1,5 miljoen. Dit betreft een bate van € 0,3 miljoen, verantwoord onder personeelskosten, lasten van 0,8 miljoen bij overige kosten en 0,9 miljoen aan bijzondere waardeverminderingen activa in de vorm van non-cash afboekingen op voorraden.

De eenmalige posten betreffen de afwikkeling van de oude pensioenregeling, de afbouw van de marktgroep Energy Systems en de herinrichting van de supply chain. De afwikkeling van de oude pensioenregeling heeft tot een eenmalige bate in 2016 geleid van € 0,6 miljoen. De herinrichting van de supply chain leidt tot eenmalige lasten van € 1,8 miljoen. Als onderdeel van deze herinrichting is door Nedap N.V. de 10% van de aandelen Nedap Iberia gekocht die zij nog niet bezat, waarmee 100%

Persbericht Nedap 'Jaarcijfers 2016'

eigendom van Nedap Iberia is gerealiseerd. De afbouw van de marktgroep Energy Systems leidt tot eenmalige lasten van € 0,2 miljoen.

In het jaarverslag van 2016 is een gedetailleerde specificatie van de eenmalige kosten 2015 en 2016 opgenomen.

De nettofinancieringslasten daalden met € 0,1 miljoen naar 0,2 miljoen, met name door betere rentecondities. In 2016 bedroeg de belastingdruk 19,5% (2015: -16,2%). De belastingdruk was in 2015 negatief door het effect van de innovatieboxregeling in combinatie met voorzieningen die zijn getroffen voor de herinrichting van de supply chain.

De eerdergenoemde ontwikkelingen resulteren in een resultaat over het boekjaar van € 10,8 miljoen (2015: 4,7 miljoen).

Financiering en kapitaalstructuur

Het balanstotaal nam in 2016 met € 6,0 miljoen toe naar 116,6 miljoen, wat grotendeels te wijten is aan het tijdelijk opbouwen van buffervoorraden vanwege de herinrichting van de supply chain.

De voorraadwaarde nam met € 4,7 miljoen toe tot 29,4 miljoen en bedroeg aan het einde van het boekjaar 15,8% van de opbrengsten (2015: 13,7%). Ultimo 2016 waren de handels- en overige vorderingen met € 36,0 miljoen 4,9 miljoen hoger dan in het voorgaande boekjaar. De gemiddelde krediettermijn van handelsdebiteuren, in weken gemeten, steeg van 7,3 in 2015 naar 7,4 in 2016. De handelsschulden en overige te betalen posten waren ultimo 2016 met € 24,3 miljoen 1,7 hoger dan in 2015.

Door de hogere voorraden nam de nettoschuld met € 5,1 miljoen toe naar 23,9 miljoen. De nettoschuld/EBITDA bedroeg ultimo 2016 1,0 (2015: 0,9). De financieringsfaciliteiten van Nedap zijn in 2016 aangepast. Met de huisbank is een kredietovereenkomst afgesloten met gecommiteerde faciliteiten van € 44 miljoen tot mei 2023. Deze faciliteiten kennen geen convenanten, hebben een flexibel aflossingsschema en houden rekening met seizoenpatronen.

De totale gecommiteerde faciliteiten - exclusief seizoensgebonden bedragen - bedroegen ultimo 2016 € 42,8 miljoen (2015: 44,9 miljoen), waarvan 26,1 miljoen is gebruikt.

De stand van de liquide middelen per 31 december 2016 was € 2,3 miljoen (2015: 3,6 miljoen). De solvabiliteit bleef met 48% op hetzelfde niveau als in het voorgaande jaar. De definitie van solvabiliteit is aangepast naar de marktstandaard 'het eigen vermogen exclusief het minderheidsbelang, gedeeld door het balanstotaal'.

Het rendement op het kapitaal (ROIC, zijnde het bedrijfsresultaat exclusief eenmalige posten, gedeeld door het geïnvesteerd kapitaal) steeg in 2016 met 3% naar 19%.

Voor een toelichting op het financieel risicobeheer wordt verwezen naar het hoofdstuk Riskmanagement in het jaarverslag.

Vooruitzichten

Nedap wil door slimme toepassing van technologie bijdragen aan het oplossen van de uitdagingen van vandaag en morgen. De afgelopen jaren zijn voortdurend stappen gezet om de organisatie te richten op klantengroepen, producten, activiteiten en markten waar echt verschil gemaakt kan worden. Door onze talenten hier volledig op te richten, neemt de impact in onze markten toe. Het op- en uitbouwen van een marktpositie is een langdurig proces, dat veel vasthoudendheid en doorzettingsvermogen vraagt. Vaak is niet te voorspellen wanneer commerciële en financiële successen geboekt worden. Door haar robuustheid kan Nedap het geduld opbrengen dat vereist is om een leidende marktpositie te verwerven. Bovendien kan elke marktgroep putten uit de in de Nedap-organisatie rijkelijk aanwezige kennis van technologie, markten en processen als belangrijke bron van onderscheidend vermogen. Door voortdurend te investeren in propositieontwikkeling en commerciële slagkracht hebben we onze posities in de verschillende markten kunnen uitbouwen en nieuwe marktposities ingenomen. De aandacht voor een solide balans en het langjarige financieringsarrangement resulteren in een stevige financiële positie. We

Persbericht Nedap 'Jaarcijfers 2016'

zien de toekomst met vertrouwen tegemoet en voorzien voor de langere termijn een gezonde groei. Op basis hiervan verwachten we, onvoorziene omstandigheden voorbehouden, dat de opbrengsten in 2017 verder zullen stijgen.

Publicatie jaarverslag en algemene vergadering van aandeelhouders

Het Nedap jaarverslag 2016 wordt op 21 februari in digitale vorm gepubliceerd (nabeurs). De jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders vindt op donderdag 6 april om 11.00 uur plaats in De Hallen Studio's in Amsterdam.

De N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek 'Nedap' maakt sinds 1929 slimme technologische toepassingen voor de uitdagingen van vandaag en morgen, en vermarkt die wereldwijd. Het hoofdkantoor van Nedap is gevestigd in Groenlo. Nedap is met circa 780 medewerkers wereldwijd actief en sinds 1947 beursgenoteerd aan Euronext Amsterdam.

Voor nadere informatie:

Eric Urff

Financieel directeur

+31 544 47 11 11

www.nedap.com

Persbericht Nedap 'Jaarcijfers 2016'

Geconsolideerde balans per 31 december
(€ x 1.000)

	2016	2015
Actief		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	3.247	4.665
Materiële vaste activa	40.692	42.430
Geassocieerde deelneming	3.849	3.681
Uitgestelde belastingvorderingen	272	215
	<u>48.060</u>	<u>50.991</u>
Vlottende activa		
Vorraden	29.397	24.728
Te vorderen winstbelasting	842	390
Leningen u/g	-	63
Handels- en overige vorderingen	36.013	31.106
Liquide middelen	2.329	3.638
	<u>68.581</u>	<u>59.925</u>
	116.641	110.916
Passief		
Groepsvermogen		
Eigen vermogen	55.851	52.884
Minderheidsbelang	-	96
	<u>55.851</u>	<u>52.980</u>
Langlopende verplichtingen		
Leningen	14.953	14.458
Derivaten	92	142
Personeelsbeloningen	765	598
Voorzieningen	994	6.219
Uitgestelde belastingverplichtingen	619	979
	<u>17.423</u>	<u>22.396</u>
Kortlopende verplichtingen		
Leningen	127	1.751
Derivaten	31	31
Personeelsbeloningen	23	-
Voorzieningen	4.824	2.150
Rekening-courantkredieten banken	11.010	6.125
Te betalen winstbelasting	230	74
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.848	2.854
Handelsschulden en overige te betalen posten	24.274	22.555
	<u>43.367</u>	<u>35.540</u>
Totaal verplichtingen	<u>60.790</u>	<u>57.936</u>
	116.641	110.916

Persbericht Nedap 'Jaarcijfers 2016'

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(€ x 1.000)

	2016	2015
Opbrengsten	185.959	180.875
Materiaalkosten en uitbesteed werk	73.320	66.841
Voorraadmutatie gereed product en goederen in bewerking	-5.740	1.101
	67.580	67.942
Toegevoegde waarde	118.379	112.933
Personeelskosten	67.280	70.365
Amortisatie	1.549	1.383
Afschrijvingen	7.840	8.212
Bijzondere waardeverminderingen activa	900	1.571
Overige bedrijfskosten	27.993	27.912
	105.562	109.443
Bedrijfsresultaat	12.817	3.490
Financieringsbaten	74	41
Financieringslasten	-331	-417
Waardeverandering derivaten	50	66
Nettofinancieringslasten	-207	-310
Winsttaandeel geassocieerde deelneming (na winstbelasting)	617	955
Resultaat voor belastingen	13.227	4.135
Belastingen	2.448	-517
Resultaat over het boekjaar	10.779	4.652
Resultaat toekomend aan aandeelhouders Nedap N.V.	10.779	4.671
Resultaat toekomend aan minderheidsbelang	-	-19
Resultaat over het boekjaar	10.779	4.652
Gemiddeld aantal uitstaande aandelen	6.692.920	6.692.920
Winst per gewoon aandeel (in €)	1,61	0,70
Verwaterde winst per gewoon aandeel (in €)	1,61	0,70

Persbericht Nedap 'Jaarcijfers 2016'

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat (€ x 1.000)

	2016	2015
Winst over het boekjaar	10.779	4.652
Niet-gerealiseerde resultaten		
Posten die na eerste opname (mogelijk) worden gereclassificeerd naar de winst of het verlies: Valuta omrekeningsverschillen	<u>-62</u>	<u>60</u>
	-62	60
Niet-gerealiseerde resultaten over de verslagperiode, na belastingen	10.717	4.712
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten toe te rekenen aan:		
Aandeelhouders Nedap N.V.	10.717	4.731
Minderheidsbelang	-	-19
Totaalresultaat	<u>10.717</u>	<u>4.712</u>

De jaarcijfers zijn ontleend aan de nog niet vastgestelde jaarrekening 2016. De jaarrekening zal in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 6 april 2017 worden vastgesteld.

De jaarrekening is nog niet gedeponerd bij het handelsregister.

Persbericht Nedap 'Jaarcijfers 2016'

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(€ x 1.000)

	2016	2015
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		
Winst over het boekjaar	10.779	4.652
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen en amortisatie incl. bijzondere waardeverminderingen	9.389	10.694
Boekresultaat op verkoop materiële vaste activa	118	-135
Winsttaandeel geassocieerde deelneming	-617	-955
Koersverschillen op deelnemingen	16	-92
Nettofinancieringslasten	207	310
Op aandelen gebaseerde beloning	396	-
Winstbelastingen	2.448	-517
	11.957	9.305
Mutatie handels- en overige vorderingen	-4.904	-1.653
Mutatie voorraden	-4.669	-1.291
Mutatie belastingen en premies sociale verzekeringen	-6	-359
Mutatie handelsschulden en overig te betalen posten	1.889	-3.777
Mutatie personeelsbeloningen	190	598
Mutatie voorzieningen	-2.551	6.178
	-10.051	-304
Betaalde rente	-351	-430
Ontvangen rente	71	32
Betaalde winstbelastingen	-3.161	-166
	-3.441	-564
Kasstroom uit operationele activiteiten	9.244	13.089
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-6.702	-6.518
Investerings in immateriële vaste activa	-131	-617
Ontvangsten uit verkoop materiële vaste activa	332	465
Ontvangen dividend geassocieerde deelneming	449	426
	-6.052	-6.244
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Opnamen langlopende leningen	630	-
Aflossingen langlopende leningen	-1.759	-181
Aflossingen leningen u/g	63	91
Betaald dividend aan aandeelhouders Nedap N.V.	-8.567	-8.366
Verworven minderheidsbelang	-96	-34
Verkoop eigen aandelen	421	530
Inkoop eigen aandelen	-	-462
	9.308	-8.422
Mutatie liquide middelen en rekening-courantkredieten bank	-6.116	-1.577
Liquide middelen en rekening-courantkredieten bank per 1 januari	-2.487	-1.062
Valutakoersverschillen op liquide middelen en rekening-courantkredieten bank	-78	152
Liquide middelen en rekening-courantkredieten bank per 31 december	-8.681	-2.487